

1. Tutkimuksen nimi, luonne ja kesto

Tutkimuksen nimi: Sisäisen totuuden arviointi: miten sukupuoli-identiteettiä arvioidaan

- ☒ Kertatutkimus
☐ Seurantatutkimus

Tutkimuksen kesto aika:

Henkilötietojen käsittelyaika: 1.7.2021-hankkeen päättymisen. Hanke päättyy aikaisintaan kesällä 2028. Hankkeelle haetaan kuitenkin lisärahoitusta, jonka myötä sen kesto saattaa pidentyä. Sikäli jos lisärahoitusta ei saada, hankkeen vastuututkijat arvioivat vuoden välein henkilötietojen säilyttämisen tarpeen. Henkilötiedot tuhoetaan, kun jatkusrahoitusta ei enää haeta ja hanke katsotaan päättyneeksi.

2. Rekisterinpitäjä

Tampereen korkeakoulusäätiö sr. (Tampereen yliopisto)
2844561-8
Kalevantie 4 33100 TAMPERE

Yhteys henkilön nimi: Joa Hiitola
Osoite: Tampereen yliopisto, Kalevantie 4, 33100 Tampere
Sähköpostiosoite: joa.hiitola@tuni.fi
Puhelin: +358 503201327

3. Yhteys henkilö tutkimusrekisteriä koskevissa asioissa

Joa Hiitola

4. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

dpo@tampere.fi

5. Tutkimuksen vastuullinen johtaja tai siitä vastaava ryhmä

Tutkimuksen vastuullinen johtaja on rekisterinpitäjän määräämä henkilö, joka vastaa tutkimuksen toteuttamisesta. Tutkimuksesta vastaavaksi tahoksi voidaan nimetä myös tutkimusryhmä.

Nimi: Joa Hiitola
Osoite: Tampereen yliopisto, Kalevantie 4, 33100 Tampere
Sähköpostiosoite: joa.hiitola@tuni.fi

6. Tutkimuksen suorittajat

Joa Hiitola, Valtteri Vähä-Savo ja Teija Ryhtä, Tampereen yliopisto. Lisäksi mahdolliset hankkeeseen palkattavat tutkijat allekirjoittavat aineiston käsittelysopimuksen (työsuhteissa olevat tutkijat ovat lähtökohtaisesti vaitiolovelvollisia).

7. Tutkimusrekisterin tietosisältö

Tutkimuksessa kerätään laadullista aineistoa temaattisten haastattelujen sekä kirjoitelmapyyntöjen avulla henkilöiltä, jotka pyrkivät sukupuolenkorjaushoitoihin, käyvät niitä parhaillaan läpi tai ovat käyneet ne läpi aiemmin. Lisäksi haastatellaan asiantuntijoita, jotka ovat suorittaneet diagnooseja sukupuolenkorjaushoitoihin liittyen. Haastattelutilanteessa tutkija tekee muistiinpanoja, ja mikäli haastateltava antaa luvan, haastattelusta tehdään äänitallenne. Haastateltaville annetaan tutkimusta koskeva tiedote. Haastattelutilanteen yhteydessä heille selitetään huolellisesti tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet sekä aineiston tallentamiseen ja arkistointiin liittyvät kysymykset. Suostumus pyydetään äänitteelle. Äänitallenteen litteroi luotettava litterointipalvelu, jota sitoo vaitiolovelvollisuus tai tutkijat litteroivat tallenteen itse, jos tutkittava niin toivoo. Litteroijan kanssa allekirjoitetaan aineistonkäsittelysopimus. Lisäksi tutkimusrekisteri käsittää tutkimukseen osallistuvien henkilöiden: 1) Suorat ja vahvat epäsuorat tunnistetiedot: haastateltavan nimi ja yhteystiedot (puhelinnumero ja/tai sähköpostiosoite). Näitä tietoja käytetään osallistujien kanssa yhteydenpitoon tutkimuksen aikana ja ne hävitetään tutkimushankkeen päättymisen jälkeen. Haastateltavilta pyydetään myös lääketieteellisten asiantuntijoiden arviointiprosessin yhteydessä tuottamia asiakirjoja, joissa käsitellään sukupuoli-identiteetin arviointia. Henkilötunnukset, tarkat osoitteet ja muut tutkimuksen kannalta epärelevantit suorat tunnistetiedot hävitetään tutkimusaineistosta samalla kun asiakirjoista tehdään kopiot tutkimusryhmälle ja äänitallenteet litteroidaan. Henkilötietoja sisältävä asiakirja-aineisto digitoidaan ja alkuperäiset paperikopiot silputaan sekä tuhotaan yliopiston käyttämän tietoturvallisen palveluntarjoajan toimesta. Tutkimuksen ajan haastateltavien nimet ja yhteystiedot säilytetään erillään haastattelumuistiinpanoista, litteroiduista haastatteluista ja haastattelujen ääninauhoista. Nimet ja yhteystiedot säilytetään tutkimusprojektin ajan, jotta tutkimusryhmän on mahdollista pitää yhteyttä osallistujiin, mutta ne ovat yhdistettävissä pseudonymisoituun tutkimusaineistoon vain koodiavaimen avulla, joka on pelkästään tutkimusryhmän jäsenten käytettävissä.

2) Epäsuorat tunnistetiedot osana haastatteluaineistoa:

- ikä/syntymävuosi
- missä syntynyt ja kasvanut
- asuinpaikka
- siviilisäätty
- perheen koostumus
- koulutustausta
- seksuaalinen suuntautuminen
- työ, ala tai ammatti
- harrastukset, yhdistystoiminta, uskonnollisten yhteisöjen jäsenyys
- sukupuoli-identiteetti
- sukupuolenkorjausprosessiin liittyvä hoitohistoria pääpiirteissään

Nämä epäsuorat tunnistetiedot pidetään litteroiduissa haastatteluissa hankkeen ajan, mutta osallistujien nimettömyyden suojelemiseksi ne muunnetaan tai poistetaan niin, ettei yksittäisiä henkilöitä voi tunnistaa tutkimusjulkaisuista.

EU:n tietosuoja-asetus (EU 2016/679), art. 12, 13, 14

Koko tutkimusryhmää sitoo vaitiolovelvollisuus. Tutkijat allekirjoittavat lisäksi aineiston käsittelysopimuksen. Haastattelut sisältävät arkaluontoista tietoa.

8. Henkilötietojen tietolähteet

Tiedot saadaan suoraan tutkimukseen osallistujilta joko haastatteluiden tai kirjoitelmien yhteydessä tai heidän luovuttamiensa asiakirjojen kautta. Osallistujat saattavat siten luovuttaa osan tiedoista kirjallisesti. Osan he antavat suullisesti ja tutkimusryhmän edustajat kirjaavat ja/tai nauhoittavat heidän antamansa tiedot. Tietojen antaminen on vapaaehtoista. Tutkimuksessa henkilötietojen käsittelyperusteena on laissa säädetty yleisen edun mukainen tieteellinen tutkimus, jonka puitteissa rekisteröidyn oikeudet suojataan asianmukaisesti (tietosuojalaki 4 §; tietosuoja-asetus artikla 6 (7)).

9. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus on tieteellinen tutkimus.

Tietoja käsitellään tieteellisen tutkimusprojektin " Sisäisen totuuden arviointi: miten sukupuoli-identiteettiä arvioidaan" toteuttamiseksi sekä projektin jatkotutkimuksessa. Kyseessä on laadullinen tutkimus, joka tarkastelee, miten yksilöiden kokemuksia ja tunteita pyritään tekemään arvioitaviksi asiantuntijoiden toimesta. Henkilötietojen käsittelyperusteena on laissa säädetty yleisen edun mukainen tieteellinen tutkimus (tietosuoja-asetus artikla 6 (1); tietosuojalaki 4 §). Erityisten henkilötietoryhmien käsittely edellyttää erillistä poikkeusperustetta. Erityisiä henkilötietoryhmiä käsitellään tässä tutkimuksessa kansallisen tietosuojalain tieteellistä tutkimusta koskevan poikkeuksen perusteella (tietosuoja-asetus artikla 9 (2)(j); tietosuojalaki 6 §, kohta 7).

Tarkempi kuvaus tutkimushankkeen tavoitteista ja hyödyistä on tehty erilliselle, tutkittaville annettavalla informaatiolomakkeelle.

10. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste: *EU:n yleinen tietosuoja-asetus, artikla 6 kohta 1 sekä tietosuojalaki 4 §:*

☐ Tutkittavan suostumus

Miten suostumuksen voi peruuttaa:

☐ Rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen

Säädökset:

☒ Yleistä etua koskeva tehtävä/rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö

☒ tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi

☐ tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi

☐ Rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen

Mikä oikeutettu etu on kyseessä:

☐ Muu, mikä:

11. Arkaluonteiset henkilötiedot (erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvat tiedot ja rikostiedot)

EU:n tietosuoja-asetus (EU 2016/679), art. 12, 13, 14

- ☐ Tutkimuksessa ei käsitellä arkaluonteisia henkilötietoja
- ☒ Tutkimuksessa käsitellään seuraavia arkaluonteisia henkilötietoja:
- ☐ Rotu tai etninen alkuperä
 - ☐ Poliittiset mielipiteet
 - ☐ Uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
 - ☐ Ammattiliiton jäsenyys
 - ☐ Geneettiset tiedot
 - ☐ Biometristen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten
 - ☒ Terveystiedot
 - ☒ Luonnollisen henkilön seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen

Tutkimuksessa käsitellään rikostuomiota tai rikkomuksia koskevia tietoja:

- ☒ Ei
- ☐ Kyllä

Arkaluonteisten henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

EU:n yleinen tietosuoja-asetus, artiklat 9 (erityiset henkilötietoryhmät) ja 10 (rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvät tiedot) sekä tietosuoja laki 6 ja 7 §:t

- ☐ Rekisteröidyn suostumus
- ☐ Käsittely koskee henkilötietoja, jotka rekisteröity on nimenomaisesti saattanut julkisiksi;
- ☒ Yleistä etua koskeva tieteellinen tai historiallinen tutkimus, tilastointi tai julkisen vallan käyttö
- ☐ Käsittely on tarpeen yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia varten

Kaikki tähän tutkimukseen liittyvät pyynnöt (mukaan lukien tietosuoja-asetuksen III luvussa tarkoitettut rekisteröidyn oikeuksien käyttämisestä koskevat pyynnöt) toimitetaan alla olevalle yhteyshenkilölle: Nimi: Joa Hiitola Osoite: Tampereen yliopisto, Kalevantie 4, 33100 Tampere Sähköpostiosoite: joa.hiitola@tuni.fi

Yhteyshenkilö välittää pyynnön tarvittaessa myös muille yhteisrekisterinpitäjinä toimiville organisaatioille.

12. Henkilötietojen siirto tai luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

- ☒ Henkilötietoja siirretään tai luovutetaan säännönmukaisesti tutkimusryhmän ulkopuolelle.

Mitä tietoja luovutetaan, mihin niitä luovutetaan ja mihin luovuttaminen perustuu: Haastattelunauhoitteet toimitetaan litteroitavaksi Spoken Oy:lle tai muulle Tampereen yliopiston hyväksymälle litterointipalvelulle. Litterointipalvelu sitoutuu huolehtimaan tietoturvasta ja salassapidosta ja työn suorittavat asiantuntevat työntekijät, jotka ovat vaitiolovelvollisia.

13. Henkilötietojen siirto tai luovuttaminen EU:n/ETA-alueen ulkopuolelle

Siirretäänkö rekisterin tietoja kolmanteen maahan tai kansainväliselle järjestölle EU:n tai ETA-alueen ulkopuolelle:

- ☒ Ei
☐ Kyllä, mihin:

14. Automatisoitu päätöksenteko

Automaattisia päätöksiä ei tehdä.

15. Rekisterin suojauksen periaatteet

Manuaalisen aineiston (esim. paperiaineisto) suojaaminen:

- ☒ Lukitussa tilassa
☒ Lukitussa kaapissa
☐ Muuten, miten:

Digitaalisen aineiston suojaaminen (esim. tietojärjestelmät ja laitteet):

- ☒ käyttäjätunnus
☒ salasana
☒ kaksivaiheinen käyttäjän tunnistus (MFA)
☐ pääsynhallinta verkko-osoitteiden avulla (IP-osoitteet)
☐ käytön rekisteröinti (lokitietojen kerääminen)
☐ kulunvalvonta
☐ muu, mikä:

Suorien tunnistetietojen käsittely:

- ☒ Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa
☒ Aineisto on pseudonymisoitu
☐ Aineisto analysoidaan suoraan tunnistetiedoin, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

Tietojen suojaus tietojen siirroissa:

- ☒ Aineisto säilytetään Tampereen yliopiston verkkoasemalla, johon on pääsy Hiitolalla, Vähä-Savolla ja Ryhdällä.

Paperiset dokumentit digitoidaan ja säilytetään kuten litteraatit. Pseudonymisoidut litteraatio-tiedostot ja muu tunnistetietoja sisältävä aineisto tuhoetaan hankkeen päättyessä.

- ☒ tiedoston salausta (kuvaile miten): Tiedostot tallennetaan Tampereen yliopiston tarjoamille verkkoasemille, jotka ovat suojattu käyttäjätunnuksilla ja salasanoilla. Kun tiedostot on siirretty verkkoasemalle, ne tuhoetaan alkuperäisestä tallentimesta.
☐ muu, mikä:

16. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

EU:n tietosuoja-asetus (EU 2016/679), art. 12, 13, 14

- ☒ Tutkimusrekisteri hävitetään (arkaluontoinen)
- ☐ Tutkimusrekisteri arkistoidaan anonymisoituna ilman tunnistetietoja (suostumuksella osa aineistosta)
- ☐ Tutkimusrekisteri arkistoidaan tunnistetiedoin

Mihin aineisto arkistoidaan ja miten pitkäksi aikaa: Tietoarkisto, pysyvästi

17. Rekisteröidyn oikeudet ja niiden mahdollinen rajoittaminen

Rekisteröidyllä on, ellei tietosuojalainsäädännöstä muuta johdu:

- Tietojen tarkastusoikeus (oikeus saada pääsy henkilötietoihin)
 - o Rekisteröidyllä on oikeus tietää, käsitelläänkö hänen henkilötietojaan vai ei, ja mitä henkilötietoja hänestä on tallennettu.
- Oikeus tietojen oikaisemiseen
 - o Rekisteröidyllä on oikeus vaatia, että häntä koskevat virheelliset, epätarkat tai puutteelliset henkilötiedot oikaistaan tai täydennetään ilman aiheetonta viivytystä. Lisäksi henkilöllä on oikeus vaatia, että tarpeettomat henkilötiedot poistetaan.
- Oikeus tietojen poistamiseen
 - o Rekisteröidyllä on poikkeustapauksissa oikeus saada henkilötietonsa kokonaan poistettua rekisterinpitäjän rekistereistä (oikeus tulla unohdetuksi).
- Oikeus käsittelyn rajoittamiseen
 - o Rekisteröidyllä on tietyissä tilanteissa oikeus pyytää henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista siksi aikaa, kunnes hänen tietonsa on asianmukaisesti tarkistettu ja korjattu tai täydennetty.
- Vastustamisoikeus
 - o Henkilöllä on tietyissä tilanteissa oikeus henkilökohtaiseen, erityiseen tilanteeseensa perustuen milloin tahansa vastustaa henkilötietojensa käsittelyä.
- Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen
 - o Rekisteröidyllä on tietyissä tilanteissa oikeus saada häntä koskevat henkilötiedot, jotka hän on toimittanut rekisterinpitäjälle, jäsennellyssä, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa, ja oikeus siirtää tiedot toiselle rekisterinpitäjälle.
- Oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle
 - o Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus erityisesti vakinaisen asuin- tai työpaikkansa sijainnin mukaiselle valvontaviranomaiselle, jos hän katsoo, että henkilötietojen käsittelyssä rikotaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EU) 2016/679. Rekisteröidyllä on lisäksi oikeus käyttää hallinnollisia muutoksenhakukeinoja sekä muita oikeussuojakeinoja.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki

Vaihde: 029 56 66700

Faksi: 029 56 66735

Sähköposti: tietosuoja@om.fi

Rekisteröidyn oikeuksien käyttämistä koskevissa pyynnöissä noudatetaan rekisterinpitäjän tietopyyntöprosessia.